

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon päästölaskuri

Carita Wuorsalo 4.2.2025

Taustaa

- Vuonna 2019 hyväksytyn Suomen evankelis-luterilaisen kirkon energia- ja ilmastostrategian, Hiilineutraali kirkko 2030, tavoitteena on, että kirkko on hiilineutraali vuonna 2030: kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 80 % nykytasosta ja loput 20 % hyvitetään mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi hiilinieluja kasvattamalla.
- Tavoitetta edistämään käynnistettiin vuonna 2023 Kirkkohallituksen Hiilineutraali kirkko 2030 - kärkihanke.
- Hankkeessa kiinnitetään huomiota erityisesti kirkon hiilijalanjälkeen, sen seurantaan ja päästöjen vähentämiseen.

Hiilijalanjälki tarkoittaa tuotteen tai palvelun aiheuttamaa ilmastokuormaa eli sitä, kuinka paljon kasvihuonekaasuja tuotteen tai palvelun elinkaaren aikana syntyy.

Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihanke

- Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihankeessa (2023–2025) on tehty yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen (Syke) kanssa. Tuloksena on valmistunut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon päästölaskuri.
 - Laskuri näyttää kirkon hiilijalanjälkiluvut ja niiden kehittymisen vuodesta 2019 lähtien.
- Laskuri on tarkoitettu kaikille seurakuntatalouksille ja se mahdollistaa hiilijalanjäljen kehittymisen seurannan ja tarkastelun eri näkökulmista sekä hiilijalanjälkiraporttien ottamisen ympäristödiplomin hakemisen tai uusimisen tueksi.

ENVIMAT-laskentamalli

CO₂-ekv.

- Päästölaskurin päästöarvot perustuvat kirkon ostoihin käytettyihin rahasummiin ilman arvonlisäveroa ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kehittämään ja ylläpitämään ENVIMAT-laskentamalliin ([SYKEra 15/2019](#)), joka kuvaa organisaation elinkaariset ilmastopäästöt ostolaskujen perusteella keskimääräisillä päästökertoimilla.
- Samaa laskentamallia käytetään myös Hanselin hankintapulssissa
- Päästöjen lähtötasot ja niiden vähennysmahdollisuudet vaihtelevat eri hankintakategorioissa ja yksittäisissä hankinnoissa.
- Laskurin antaman tuloksen avulla voidaan tunnistaa merkittävimmät päästölähteet ja suunnitella keinoja päästöjen välttämiseksi, vähentämiseksi tai hyvittämiseksi sekä kohdistaa toimenpiteitä niihin.
- Erilaiset hiilijalanjäljen laskentamenetelmät tuottavat toisistaan eroavia tuloksia. Eroja syntyy esimerkiksi siitä, miten tarkasteltava kokonaisuus rajataan, mitä elinkaaren vaiheita otetaan huomioon, mikä tarkastelujakso valitaan sekä minkälaisia päästötietoja käytetään.

Kasvihuonepäästöt ilmaistaan hiilidioksidiekvivalentteina.

Hiilidioksidiekvivalentti CO₂-ekv. on yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmaston voimistumiseen.

Hiilijalanjäljen koko ilmoitetaan massana, eli grammoissa, kilogrammoissa tai tonneissa.

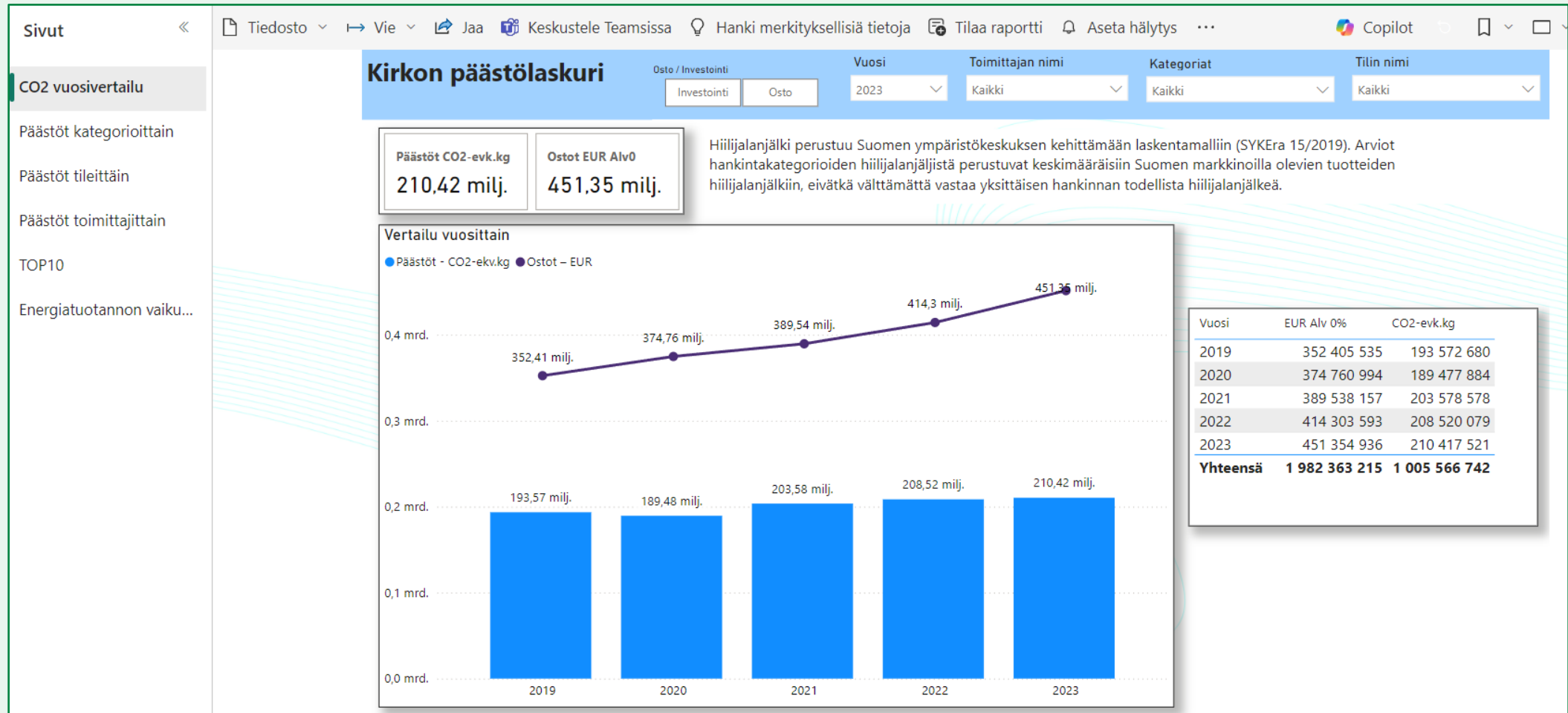
Kasvihuonekaasupäästöihin lasketaan hiilidioksidin (CO₂) lisäksi myös metaani (CH₄) ja typpioksiduuli (N₂O).

Hiilijalanjälkilaskenta on prosessi, jossa arvioidaan tuotteen tai palvelun aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärä. Laskennassa otetaan huomioon kaikki vaiheet tuotteen elinkaaren aikana, kuten raaka-aineiden hankinta, valmistus, kuljetukset, käyttö ja hävittäminen.

Päästölaskurin käyttö

Demo

Miten tästä eteenpäin

- Vuoden 2024 luvut päivitetään maaliskuussa 2025.
- Vuokrat –kategoriasta on siirretty koneiden ja laitteiden vuokrat –tili Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet kategoriaan vuoden 2025 alusta lähtien.
- Lisäksi on luotu uusi tili ICT-laitteiden vuokrat, joka on siirretty Vuokrat -kategoriasta ICT-kategoriaan, tili käytössä vuoden 2025 alusta.
- Keskimääräisillä päästökertoimilla laskettu hiilijalanjälki tarjoaa keskimääräisen tiedon hankintojen hiilijalanjäljestä. Eri kategorioihin ja tileihin sisältyy kuitenkin hyvin erilaisia tuotteita tai palveluita.
- Hiilijalanjälki ei kaikin osin suoraan huomioi sitä kehitystyötä, jota on tehty vähähiilisyden edistämiseksi. Siksi myös yksityiskohtaisempaa tarkastelua ja kehitystyön raportointia tarvitaan.
- Laskuria kehitetään saadun kokemuksen ja palautteen pohjalta.
- Mahdollisesti myös päästökertoimia päivitetään myöhemmin.
- Palautetta ja kokemuksia toivotaan [HNK 2030 tiimin päästölaskuri -kanavalle](#)

Tilaukset ja lisätieto

Näin saat päästölaskurin käyttöösi

- Päästölaskuri on toteutettu kirkon PowerBI-ympäristöön.
- Saat oikeudet oman seurakuntataloutesi laskuriin tilaamalla ne sähköpostitse Kirkkohallituksesta:
 - Järjestelmäasiantuntija Juha Koivuneva, [juha.koivuneva\(at\)evl.fi](mailto:juha.koivuneva@evl.fi) tai hankintapäällikkö Carita Wuorsalo, [carita.wuorsalo\(at\)evl.fi](mailto:carita.wuorsalo@evl.fi)
- Ilmoita tilauksen yhteydessä henkilöt, joille käyttöoikeus halutaan. Päästölaskuria voivat käyttää ainoastaan henkilöt, joille käyttöoikeudet on määritelty.
- Käyttöohje löytyy Hiilineutraali kirkko 2030 tiimin [päästölaskuri –kanavalta](#) sekä Sakastin Hankinnat –sivustolta: [Kirkon päästölaskuri - Sakasti](#)

Lisätietoa

- Lisätietoa päästölaskurista ja Hiilineutraali kirkko 2030 -hankkeesta: yhteiskunnan ja kestävän kehityksen asiantuntija Ilkka Sipiläinen, ilkka.sipilainen@evl.fi, Kirkkohallitus
- Kirkon energia- ja ilmastostrategia – Hiilineutraali kirkko 2030: [Hiilineutraali kirkko - EVL Plus](#)
- Teams: liity [Hiilineutraali kirkko 2030 -tiimiin](#).
- Teams: Hiilineutraali kirkko 2030 –tiimin [päästölaskuri –kanava](#)

Vähähiiliset hankinnat

- [Vähähiiliset julkiset hankinnat – verkkokurssi](#)
julkaisija Helsingin kaupunki
- [Kriteeripankki](#)
Motiva Oy:n ylläpitämästä kriteeripankista voit hakea hankinnoissa sovellettavia vastuullisuuskriteereitä hankittavan tuotteen tai palvelun sekä hankinnassa huomioitavan vastuullisuustavoitteen perusteella.

Kohti hiilineutraalia kirkkoa!

